

ציודה לדרך:

סלון תורני אקטואלי לילדי ישראל

יו"ל מידי שבוע עם תכנים מגוונים!

פרשת בלק

עלון מס' 7

בדרך הפרשה

אפשרות לשנוי. אבל "בידו" מלמד אותנו כי זה בידו לשנות! אדם נברא עם טבע של "גבוה או נמוך" "כהה או כהיר" והם דברים שטבועים בו. אה המדות הטובות והרעות תלויים בעבודת חנוך העצמי שלו. ככל שאדם משקיע כה הוא מטיב את מדותיו.

ילד קטן בקש פי סבו יספר לו ספור לפני השנה. התישב הסבא על קצה המטה, בעוד נכדו מתכרבל בשמיכה ומביט בו בעינים גדולות. "ביער הגדול גרים שני זאבים. שונים מאד הם הזאבים זה מזה. זאב אחד נעים וחמוד, מרחם ומותר. הזאב השני אכזר ותוקפני, מקנא ושונא. ככל שהם אוכלים כה הם גדלים. כשהזאב הטוב אוכל הרבה הוא נהיה חשוב ומשפיע בעיר. כשהזאב הרע אוכל הרבה הוא נעשה גדול ומפחיד, קובע ומאים.

המשנה בפרקי אבות אומרת: "כל מי שיש בידו שלשה דברים הללו – הוא מתלמידיו של אברהם אבינו. ושלשה דברים אחרים – הוא מתלמידיו של בלעם הרשע.

מדותיו של אברהם אבינו הם: 'עין טובה' – הסתפקות במעט. 'נפש שפלה' – רסון עצמי. 'רוח נמוכה' – ענוה ושפלות. (לפי פרוש הרמב"ם). טהר מדות והליכות ישר.

מדותיו של בלעם הרשע הם ההפך הגמור: 'עין רעה' – רדיפת הממון, 'נפש רחבה' – התמכרות לתאוות, 'רוח גבוהה' גאווה והתנשאות. הדרךדות מוסרית מחלטה.

המפרשים מעירים על הבטוי שנקטה המשנה "שיש בידו שלשה דברים הללו", הרי המדות הטובות והרעות הם בו, ולמה נאמר בידו? התשובה היא ש"בו" משמע שכה הוא נברא, זה טבוע בו, בלי

בתוכנו יש את 'אברהם אבינו' וגם את 'בלעם הרשע'. כששומעים בקול אברהם אבינו אנחנו נעשים "מתלמידיו". לא כדאי לנו להיות 'מתלמידי בלעם הרשע'. בלעם היה אמן עשיר גדול וחשוב, אך היה אדם משחת, נהרג וירד לגיהנם! בכל פעם שעומדים בנסיון ומצליחים לשמע בקול יצר הטוב, אנחנו מגדילים את הצד הטוב שבנו, ומקטינים את הרע. לכן נקפיד להגדיל את הטוב עוד ועוד, ואז נהיה יותר קל להתגבר על יצר הרע, כי הוא נעשה קטן, וקטן, וקטן... זה בדינו!

הילד שמע את הספור ונבהל: "סבא! איפה זה היער הזה? ולמה מאכילים את הזאב הרע?" הביט בו הסבא בעיניו חכמות והסביר: "נכדי היקר! שני הזאבים האלה גרים בתוכנו. אחד הוא יצר הטוב והשני הוא יצר הרע. ה'זאב הטוב' אומר לנו לאהב ולשמח, לותר ולרחם. ה'זאב הרע' אומר לנו לריב ולנקם, להשתלט ולשנא. כשאנחנו עושים מעשה טוב - מאכילים ומגדילים בזה את יצר הטוב. כשעושים מעשה רע - מאכילים ומגדילים את יצר הרע.

בְּדֶרֶךְ הַרְמוֹ

ורוחו הגבוהה... מלאך ירד בכדי לעצר את בלעם בדֶרֶךְ ולעכבו. בפסוק נאמר 'ויתיצב מלאך ה' בדֶרֶךְ לשטן לו' (להפריע לו). רש"י כותב, שזה לא היה השטן, אלא מלאך של רחמים שרצה למנע אותו מחטא. הוא בא לעורר את בלעם להזניח את מדותיו הרעות ולקחת את המדות של אברהם! שט"ן ראשי תבות: נפש שפלה, עין טובה, רוח נמוכה!

בשעה שאברהם אבינו יוצא לדֶרֶךְ לעקדת יצחק' נאמר 'ויקח את שני נעריו אתו'. ובשעה שבלעם הרשע יוצא לדרכו, לקלל את בני ישראל נאמר 'והוא רכב על אתנו ושני נעריו עמו'. שניהם יצאו 'מצידים' במדותיהם - המרמזים בראשי-תבות: נע"ר, נפש עין רוח. אברהם לקח את נפשו השפלה, עינו הטובה, ורוחו הנמוכה. ואלו בלעם לקח את נפשו הרחבה, עינו הרעה,

בְּדֶרֶךְ הַמוֹסֵר

מסיון ועוג. ומתרצים - הרי בכחו של בלעם גם לברך וגם לקלל, כפי שאומר לו בלק "כי ידעתי את אשר תברך מברך ואשר תאר יואר", ולמה הזמין בלק את בלעם לקלל את עם-ישראל? יכול היה להזמין ברכה לעם המואבי! ברכה שתעצים את בני מואב שלא יוכלו לנצח אותם, וכך אין להם מה לחשוש מעם ישראל.

לאחר שבני ישראל נצחו את שני המלכים האדירים, סיחון מלך האמורי ועוג מלך הבשן, פחדו בני מואב כי עם-ישראל יפנה וילחם אף בהם. בפרשתנו נאמר "ויגר מואב מפני העם מאד". שלח בלק והזמין את נביא אמות-העולם, בלעם בן בעור, שיבוא לקלל את עם-ישראל. שואלים המפרשים, מה הטענה על בלק מלך מואב? הוא באמת פחד מעם ישראל, שהרי הוא חלש בהרבה

הציעו למחק, לכסות, ואפילו להוריד את הלוח מהקיר. אולם המורה הסביר שנתן לקצר את הקו שציר מבלי כל אלה. לאחר חשיבה קם אחד התלמידים, נגש אף הוא ללוח, וציר קו נוסף מעל הקו הראשון. הקו שציר היה ארוך יותר מהקו של המורה. שמח המורה והסביר לתלמידים: "הנה! ברגע שהוא 'גדול' ממילא השני 'קטן'. בשביל להקטין את האחר לא צריך לקלוט, לפגוע או להחרים. תשקיע ותגדיל את עצמך!"

מסר גדול יש כאן! ישנם אנשים שיש להם התמודדות עם הזולת, כמו שני עסקים מתחרים או שתי חנויות דומות. במקום להגדיל את עצמך על-ידי השפלת הזולת והשמצתו, תשקיע בעצמך! תגדיל ותשפר את עצמך! מספר כי מורה נכנס לכתה למסר שעור 'כשורי חיים'. הוא נגש ללוח ציר קו ארוך, פנה לתלמידים ושאל: "מי יכול לקצר את הקו שצירתי - בלי לגעת בו?" התלמידים

בְּדֶרֶךְ הַחַנוּוּהַ

הטכנולוגיה העכשווית מפרה כלל יצוק זה. כאשר בני הבית יושבים בבית, בחממה, אבל כל אחד עסוק בכלי-תקשורת ש'לוקח' אותו מחוץ לבית, כאשר הנהג הקלוקל הוא כי כל אחד 'משתף' זרים במעשיו האישיים, הרי הוא הופך את קירות הבית ל'שקופים', הוא מערער את הבסוס המשפחתי האיתן שהגן עלינו אלפי שנים. בית אינו 'מקום' פיזי, אלא האנשים שבו חוכרים ליצור 'בית'. את הבית איננו בונים בידים, אלא בלב. נשמר על הבית היהודי, על טהרתו ועל יחודו! המשען היחיד שמתקיים בכל מצב ומול כל הרוחות הרעות - הוא הבית היהודי!

מדי בקר פותח יהודי את תפלת שחרית בקריאת 'מה טבו אהליך יעקב משכנתיה ישראל'. פסוק זה לקוח מברכותיו של בלעם הרשע. חז"ל אומרים כי כל ברכותיו הפכו ברבות השנים חזרה לקללות, חוץ מברכה זו. כאשר ראה בלעם את בני ישראל שוכנים בצורה מארגנת, שפתחיהם אינם מכונים זה כנגד זה, לא מביטים לתוך אהל של האחר, כל אחד משקיע בביתו פנימה, ברכה זו מעמידה את עם ישראל בכל הדורות. בית הוא מבצר, בו הילדים הם נסיכים, כי מכבדים את הוריהם ונוהגים כלפיהם כמו מלך ומלכה. המשפחתיות, התא-הביתי, מהוים יסוד מוצק במסורת היהודית.

בְּדֶרֶךְ הַמְּסוּרָה

מבקש למות בדרגה של אבותינו הקדושים וְשׁוֹפּוֹ יִהְיֶה נֶעְלָה כְּסוּפּוֹ שֶׁל מִשָּׁה רַבְּנּוּ. השבוע חל יום פטירתו של הגאון רבי זלמן

כשבלעם הרשע מברך את עם-ישראל, הוא מתפעל ומכריז על עצמו: 'תמת נפשי מות ישרים ותהי אחריתי כמהו'. בלעם הרשע

כל יהודי מאחל לעצמו 'גן עדן' ותחית המתים. כל יהודי חפץ בנחת מצאצאיו שמניח אחריו. אה בשביל זה עליו לעמל לארה ימיו ושנותיו. ב'קרן הסעות' מסייעים למשפחות לחיות כיהודים! עקר חיינו של אדם אלה בניו ובנותיו. 'קרן הסעות' רבניה, פעיליה ועסקניה משתדלים להביא ילדי ישראל לבתי ספר, ונערים לישיבות קדושות. אלפים רבים זוכים לאור התורה מכח הפעילות המגברת! הם עם כארי תנשא!

סורוצקין, אחד מקברניטי הדור שנטלו חלק בשקום הישוב בארץ ישראל אחרי השואה האזמה, ושמשי יו"ר הראשון של מרכז החנופה העצמאי, מתוף נשיאה בעל ודאגה כנה לכל ילד וילדה שיוכו לחנופה תורני. הרב היה מספר כי כשפקר אצל 'הפהו הגדול מאחיו' רבנו ה'חפץ חיים', הוא שמע איה ה'חפץ חיים' לועג לבלעם הרשע "הוא חושב שאפשר לחיות כגוי – ולמות כיהודי! בשביל למות מות קדושים צריה לחיות בדרה ה'!"

איזה חסד הקב"ה עשה עם בני ישראל בימים שבלעם בא לקלל?
רש"י מביא שיהודי הורג סביבו אלפי 'מזיקים' מדי ערב. כיצד עושה זאת?

**שלחו לנו למייל: zaida@kerenh.org.il או לפקס 03-8004455
ומי שפותר את החידות – נפרסם את השם שלו עם הפתרון בעלון הבא.**

תשובות מגליון קודם:

- ☀ הבאר היה בזכות מרים וענגי הכבוד בזכות אהרן, כי בפטירתם פסקו הנסים הללו.
- ☀ בפטירת אהרן הפהו בכנו 'כל בית ישראל' אנשים ונשים, כי אהרן היה אוהב שלום ומשכין שלום בין איש לאשתו ובין אדם לרעהו.

הפותרים: אלהנו ר. | יהודה ש. | שלמה ה.

**מעונינים להנציה את העלון הבא לזכות יקירכם?
צרו איתנו קשר במייל: zaida@kerenh.org.il**

**רוצים את העלון אצלכם?
שלחו בקשה לדוא"ל zaida@kerenh.org.il ונשלח אליכם!**

ת.ד. 257 בני ברק או בהעברה לבנק הפועלים סניף 655 מס' ח-ן: 339991 קרן הסעה וסיוע לתלמידי החינוך העצמאי ע"ר 95-659-804-5
התרומות מוכרות לצרכי מס לפי סעיף 46 כמו"כ ניתן לתרום בקלות ובמהירות בכל עמדות "נדרים פלוס" ברחבי הארץ